

Zoper strup nekrščanskega tiska

Nevarnejši kot telesni, je duhovni strup. O njem je Slomšek zapisal leta 1837. v knjigi za mladeniče »Življenja srečen pot« te pomenljive besede: »Kakor ima hudobni duh po svetu pomagalice, ki mu ljudi zapeljujejo, kar sam storiti ne more, tako ima tudi svoje pisarje, kateri za njega pišejo in duhovni živež po svetu prodajajo, ki je z duhovnimstrupom pomešan.« Kateri so ti pisarji? Pozneje jih je

kot škof tako opredelil, da sedijo v uredništvih nekrščanskih listov in v »obah, kjer se pišejo zapeljive bukve. »Najhujše zlo naše dobe,« tako se glasi njegova ostrá obsodba, »je popačeno in zlorabljeno časnikarstvo in njega sad razširjanje zlobnih knjižur in pohujšljivih dnevnikov.« Zapeljive knjige pa vplivajo na dušo kot žganje na telo. »Več ko žganja popiješ, huje te bo žejalo; več ko zapeljivih bukev in lažnivih novin prebereš, manj boš vedel, kaj je resnica in prav. Na duši pijan, dušo umo-il in ob pamet boš.«

Protí takim produktom tiska mora vsak pravi katoličan odločno nastopati: braniti jim mora prihod v svoj kraj; če pridejo, jih je treba pobrati in zažgati kakor kužne smeti. Ljudem mora nuditi poštene bukve in časopise in pravične novine ter skrbeti, da je v njegovem kraju katoliška resnica in pravica doma. S porabo nekrščanskih knjig, slabih listov in časnikov ustvarjeno »izobraževanje ljudstva brez krščanske resnice je ravna steza k najhujšemu zdivjanju, kakor nam to zgodbe današnjih dni tolikanj grozovito izpričujejo.«

Vojna v Albaniji in Indokini

Spopadi med Italijani in Grki v Albaniji

Grška ofenziva

Grške čete so vzdržale na vsej albansko-grški meji italijanski napad in vdor. Kakor hitro so zavrli Grki ofenzivo italijanskih divizij, so prešli v napad na severu, na sredini in ob morju. Grški napadi so rodili uspehe. Dne 22. novembra ni bilo na grškem ozemlju — razen ujetnikov — nobenega italijanskega vojaka. Grški vrhovni poveljnik je izdal ta dan povelje, v katerem pravi, da je dobojevan prvi del boja. Grško ozemlje je osvobojeno in nadaljuje se pohod v Albanijo.

Položaj na severovzhodnem delu fronte

Na severovzhodnem delu fronte so grške čete po hudih bojih in občutnih izgubah vkorakale v Korico ter postale gospodar vse koriske kotline do Ohridskega jezera, katero so tudi že dosegle in zasedle važno mesto Podgradec, ki je oddaljen 40 km od Korice. Italijanske čete se umikajo po dolini reke Devoli v smeri albanskega mesta Elbasan.

Osrednji frontni odsek

Na osrednjem odseku se je Grkom posrečilo predreti italijanske utrdbene črte in napredovati po dolini rek Vojuše in Argirokastre do bližine mesta Argirokastron (srebrni grad) v Albaniji. Italijanska vojska je tako razdeljena z grškim klinom, zabitim po grebenih gorovja in po dolini, v dva dela in ji preti nevarnost zajetja. Zaradi tega umikajo

Italijani svoje čete na sever in severozahod. Ni izključeno, da bodo izpraznile vso južno Albanijo. Predor pri Argirokastru je mnogo pomembnejši, kakor pa zavzetje Korice. Grki so zajeli ogromen vojni plen in mnogo vojakov. Med plenom je 200 tovornih avtomobilov s strelivom, hrano itd., več tankov, topov, strojníc itd. Neki albanski oddelki, ki so od zadaj napadli Italijane, so se pridružili napredujočim Grkom. Italijani svojega vojnega materiala niso mogli odvesti s seboj, ker je angleško in grško letalstvo razbilo vse ceste in mostove, ki vodijo v zaledje.

Prodiranje Grkov ob morski obali

Grška vojska je v prodiranju v tretjem južnem odseku ob morski obali, kjer so bili na delu italijanski motorizirani oddelki. V tej smeri so dosegli Grki Eskinopol, ki leži ob obali nasproti otoku Krk.

V pričakovanju italijanske protiofenzive

Grški generalni štab postopa zelo previdno, ker računa s tem, da bodo začeli Italijani takoj ob nastopu boljšega vremena s protiofenzivo. Kamor koli prodrejo Grki v Albanijo, se morajo utrditi na vse strani, da so zavarovani pred presenečenji. Grško letalstvo tudi javlja, da je opaziti dalje v albanskem zaledju zbiranje močnih italijanskih napadalnih sil. Italija dobiva ojačenja preko morja iz Valone in Drača, ki sta oddaljena 100 km. Italijani bodo začeli s protinapadom iz njihove tretje ob-

rambue črte v Albaniji, ki je obenem tudi zadnja.

Slika Albanije

Albanija, ki je zasedena od Italije, šteje 1.037.856 ljudi ter meri 27.538 kvadr. kilometrov. Med prebivalci je 688.000 muslimanov, 210.000 pravoslavni in 104.000 katoličanov. Po narodnosti je 70.000 čistih Srbov, 55.000 Cincarov, 50.000 Turkov in 18.000 Grkov. Vsa dežela je razmeroma redko poseljena, saj odpade povprečno le 36 ljudi na kvadratni kilometer.

Največje albansko mesto je Tirana s 30.806 prebivalci, takoj za njo pa Korica z 22.787 prebivalci. Slede po vrsti Skader, Elbasan, Argirokastron, Berat, Drač, Valona, Kavaja, Spači, Sv. Ivan Dedovanski, Santi Quaranta in Delvina.

V Albaniji uspevata pšenica in koruza. Izdatnejše žetve so pa le v kotlini Korice. V velikih čredah goje tu ovce in koze ter nekaj goveje živine. Mezgi in konji so glavno tovorno sredstvo na slabih gorskih cestah.

Še neizrabljeno bogastvo tvorijo veliki gozdovi. Samo državni erar ima menda do pet milijonov kubičnih metrov lesa! Italijani so začeli črpati tudi rudno bogastvo, nafto, asfalt in pirit. V Lixhi pri Elbasanu je nastalo pri žvepljenih vreclih s 60 stopinjami Celzija celo majhno kopališče.

Prometne razmere so zelo slabe. Proga Drač-Tirana še ni dograjena. Cestno omrežje, ki je obsegalo le blizu 1000 km, so Italijani sicer izpopolnili, od obale vodi v notranjost goratega zaledja nekaj dobrih vojaško važnih cest. Italijani so prepredli Albanijo s tovornim avtomobilskim prometom.

Nova vojna na Daljnem vzhodu

Pričetek sovražnosti med Siamom in Indokino

Kraljevina Siam je začela 20. novembra sovražnosti s francosko kolonijo Indokino. Siamske čete so prekoračile reko Mekong in prodirajo dalje v vzhodni smeri, da bi presekale Indokino na dva dela.

Istočasno je zaprla kitajska vlada mejo napram francoski Indokini in ustavila vsak promet. Tudi trgovinski odnošaji s to francosko kolonijo so ukinjeni. Te ukrepe je izdal kitajski maršal Čankajšek zato, da se prepreči nadaljnje oskrbovanje severne Indokine s Kitajske, ker jo imajo v oblasti Japonci.

Siamske načrte z Indokino podpirata Anglija ter Amerila. Japonska pa trdi, da ne bo nikdar dovolila, da bi se v Indokini usidral Siam.

Siam — druga Španija

Siam na jugu Azije je tako rekoč druga Španija. Kakor je na Španskem angleški Gibraltar ključ do Sredozemlja iz Atlantskega morja, tako je čisto na jugu Siam angleška trdnjava Singapur, ki je tudi ključ do Tihega

oceana. Poleg Anglije so prispevale za utrditev Singapurja Indija, Avstralija in malajske države, da so si osigurale na ta način lastno varnost. V mladi dobi svojega razvoja postaja Singapur drugi Gibraltar Anglije baš v trenutku, ko se je zdelo Japoncem, da so že blizu svojega cilja — zlomiti tilnik angleškemu levu na jugu Azije. Že so si zagotovili Japonci vso južno obalo Kitajske, zasedli so otok Hainan, izkrcali se v francoski Indokini. Iz slednje so ogražali kitajske prevoze preko birmanske ceste in kovali načrte, kako bodo skupno s Siamom delili francosko posest ter končno preko ozkega kraka polotoka Malake prišli za hrbet utrjenemu Singapurju. Toda, ko je bilo veselje v Tokiu največje, je prišel nenaden preobrat.

Nekaj podatkov o siamskem kraljestvu

Kraljevina Siam leži v zadnji Indiji. Na zahodu meji na angleško Birma, ki je postala važna z zaprtjem in zopetnim odprtjem birmanske ceste na Kitajsko. Na severu meji Siam na Kitajsko, na vzhodu na francosko Indokino, na jugu pa prehaja v polotok Malaka. Čigar južni konec je v angleški lasti s trdnjavo Singapur. Obsega 518.000 kvadr. kilometrov ter ima 14.465.000 prebivalcev.

Veliki siamski reki sta Mekong (800 km), ki v zgornjem toku razmejuje Siam od francoske Indokine, in Menam (700 km). Menam se izteka v Siamski zaliv pri glavnem mestu Bangkok, ki ima okrog 1.000.000 prebivalcev. V

Tudi mladina me ljubi!

Rdeča in spokana koža čisto zelo boli. Posebno nežna otroška koža je zelo občutljiva. Zato si otroci tako zelo radi namažejo z NIVEO lice in roke. preden gredo na ulice.

tem mestu delujejo tudi slovenske uršulinke-misijonarke. Drugo največje siamsko mesto je Ajutia, severno od Bangkoka.

Siam ima od leta 1908. splošno vojaško dolžnost. Država lahko postavi 800.000 izvežbanih vojakov. Vojna mornarica je neznatna. V Siamu je 15 letališč in 4 radijske postaje.

Deželo vlada ista kraljevska hiša od leta 1782. do danes, ko kraljuje 15 letni kralj Ananda Mahidol.

V svetovni vojni je stopil Siam leta 1917. na stran Anglije ter Francije.

Siam se imenuje tudi kraljestvo belega slona. Dežela razpolaga z 10.000 vprežnimi sloni.

V Siamu je v predvojni dobi deloval kot inženir g. Ferdo Lupša iz Male Nedelje, ki je objavil mnogo zanimivosti iz siamskih bajnih pokrajin v podlistkih v »Slov. gospodarju« in v »Straži«.

Po Jugoslaviji

Pomembna izjava hrvatskega bana glede skupne obrambe Jugoslavije. Hrvatski ban dr. Subašič je obiskal v minulem tednu hrvatsko Zagorje in Medžimurje. Zelo priščno je bil sprejet v Čakovcu, kjer je podal tole pomembno izjavo: »Hrvati stojimo z našimi življenji in našimi telesi na braniku naše domovine Hrvatske in s tem tudi vse Jugoslavije. V enakem smislu stoji tudi vsa Jugoslavija na meji za obrambo Hrvatske in njene svobode. Zavedajoč se tega, bratje, lahko mirno gledamo v bodočnost. Zajednica Jugoslavija se je ustvarila zato, da jo ohranimo, da bomo vsi jačili obrambo vsega onega, kar imamo in kar še hočemo ustvariti. Kar vam sedaj tu v Čakovcu govorim, naj bo dokaz, da smo zares povezani

v Jugoslaviji. Ta trenutek s tega mesta pošiljam pozdrave našemu vodji dr. Mačku, ki je v Beogradu, in s tem sporočilo našemu Beogradu in bratskemu srbskemu narodu, da istočasno pozdravljamo tudi naše najjužnejše brate, naš Bitolj. Dokler bomo mi mislili na Bitolj, dotlej bo Bitolj vedel, da je tu njegova meja, katero je treba braniti, meja za njega tu, za nas tam.« — Kot prva pomoč po bombah razdejanemu Bitolju je bilo zbranih na Hrvatskem in odposlanih 100.000 din.

Več denarja bomo dobili. Ministrski svet je podpisal uredbu, po kateri se poveča obtok kovancev po 50 din za 300 milijonov din; obtok kovancev po 20 din pa za 200 milijonov din. Uredba z gornjim predpisom je v veljavi od

50 tisoč funtov za žensko glavo! Japonci so razpisali nagrado 50.000 funtov nagrade za tistega, ki se mu posreči prinesiti živo ali mrtvo glavo kitajske vohunke miss Yang Hui-ming. Kitajci slave miss Yang kot Francozi Devico Orleansko. Pred vojno je bila voditeljica kitajskega mladinskega gibanja. Ko je izbruhnila vojna med Kitajsko in Japonsko, si je odrezala lase, oblekla moško obleko in tako se ji je posrečilo prodreti v prve sovražne vrste ter prinašati kitajskemu poveljstvu važna sporočila in japonske vojaške skrivnosti. Tisočem kitajskih vojakov je rešila življenje. Zato ni čudno, če Kitajci gledajo na to pogumno dekle, ki ga Japonci še niso mogli dobiti, kot na svetniško junakinjo. Prav tako pa

Junak divjine

Ameriški roman

20

Naglo so se spustili s skale v dolino in hiteli proti zapuščenim hišam. Ustavili so se pri prvi hiši. Marija je čitala napis: »Zlata igralna dvorana.« V trenutku je vzdrhtela. Iz hiše je prihajal neki ropot. Zdelo se ji je, da sliši, kako trde pesti tolčejo po mizi, kako polzijo po mizi igralne karte, kako se človeško telo zvrne na tla — potem grozen krik, bolešno stokanje.

»Ljubi Bog!« je vzkliknila vsa prestrašena. »V hiši je življenje!«

Starec je molče stopil k vratom in jih je naglo odprl. Skozi vrata je privrelo življenje, ki je vladalo v hiši: velika množica podgan.

Samotar je prijel Marijo za roko in jo peljal v dvorano. Tu je bila svojčas točilnica, v kateri so ljudje jedli, popivali, kvartali in se pretepali. Tu je prevrnjena miza, tam polomljen stol in v kotu celo — ostanki klavirja.

Marija se je oprijela Indijančeve roke, ki je dejal nekam žalostno:

»To je bil Smithov hotel.«

Starec je pogledal Indijanca in dodal:

»Da, to je bil hotel bratov Smith. Dobro se jih spominjam. Enega je neki Mehikanec ustrelil. In drugi...«

Starec je žalostno vzdihnil in se vprašal:

»Kaj neki se je zgodilo z drugim?«

Odšli so iz zapuščene hiše. Starec je pozornost gledal okrog in godel polglasno:

»Štirideset let, več ko štirideset let — ne spoznam se več...«

Indijanec pa se je dobro spoznal. Vse je našel: plesno dvorano, banko in druge pomembne prostore.

Od neke hiše je ostala cela samo ena stena. Nad vrati je bil napis: Urad.

Vstopili so. Indijanec je z drhtečimi rokami potegnil iz nekega kota šop papirjev. Teh ničče ni vzel s seboj, ker so prebivalci ko begunci v naglici zapustili mesto. Kaj se je bilo zgodilo? Morda so kakšni lopovi napadli mesto? Ali so bežali pred viharjem? — Kdo bi mogel povedati?...

Iskali so, dokler ni mrak oviral dela. Nazadnje so se nastanili v plesni dvorani. Na zapuščenem ognjišču so zanetili ogenj in Marija je pripravila skromno večerjo.

Po večerji je Marija takoj legla k počitku. Zmučena je bila in kmalu je zaspala. Starec jo je skrbno odel.

Ko se je Marija naslednjega jutra prebudila, je sonce plavalo že visoko.

Bila je sama. Pri vzglavju je našla toplo kavo in kog kruha. Toda jesti ni mogla. Samota jo je vznemirjala,